

vavit, ac prædictis vineam locavit pro tempore solutioni pretii statuto; Ideoque cum penes eum esset verè possessio, † ipse principaliter dicitur fuisse spoliatus, ac proinde reintegrari debet ad l. 3. §. quod si servus l. si colonus, & l. seqq. §. si conditio ff. de acquir. possess. & l. fin. ff. de vi, & vi armat. Soc. cons. 49, n. 3, vers. ex quibus omnibus lib. 3. Gabr. Comm. concl. lib. 5. de restitut. spoliat. concl. 5, n. 2, vers. Decimo quarto amplia. Menoch. de recuper. remed. 1, num. 62, vers. quæro quarto, & seq. ac remed. 15, num. 49, vers. quæro 8, & seq.

Jus autem RR. Monialium non est clarum, sed controversum, & quoad præsentiam caducitatem ex hæcenus deductis elisum, cum tamen ad hunc effectum impediendi reintegrationem † injustè spoliati necessarium esset, quod de eo evidenter constaret per confessionem partis, vel rem judicatam, aut aliam æquè indubitam probationem, alias enim dici non potest constare de jure, vel non jure alterius partis, quando contrarium probari valet, Gabr. consil. 51, nu. 17, vers. quia hæc exceptio & seq. lib. 1. Rot. penes Regid. decis. 103. Non videtur constare, Verbal. decis. 175, nu. 4, vers. & quia constat notoriè part. 3. & Coccin. decis. 389, sub n. 1, vers. & in omnem eventum, ac in recent. d. decis. 409, n. 5, vers. Tertio opponitur, & decis. 537, sub n. 5, vers. Sicut licet dicatur part. 1. & decis. 229, n. 4, vers. & propterea, ac decis. 741, num. 5, vers. & propterea non dicitur part. 2, & fuit etiam consideratum in dict. Regien. bonor. 20, Decembr. 1613, coram Seleucien. in §. nec relevat exceptio, & aliis relatis probat Modern. Rom. dict. discept. 734, d. n. 13, vers. non obstat præsentia retentio, & plurib. seqq. Neque objectus temporis † cursus legitimam præscriptionem non attingens illi potest præjudicare, ut fuit responsum in d. decis. 409, n. 8, vers. non obstat taciturnitas, part. 1, recent. & in aliis, &c.

Et ita fuit conclusum utraque parte informante, &c.

DECISIO XXXII. Vide infra fol. 71.

DECISIO XXXIII.

R. P. D. VEROSPPIO.

Romana fideicommissi de Cartulis.

Mercurii 20. Novembris 1647.

SUMMARIUM.

- 1 Bona fideicommissi pro ære alieno fideicommissi-
tentis alienantur.
- 2 Alienabilis semel effecta res fideicommissi sem-
per talis remanet; & n. 3, & 13.
- 4 Auth. præterea C. unde vir, & ux. quartum
conjugi egeno tribuit.
- 5 Legatum imputatur in quartam uxori debitam
Dotis, maritandosi, est conditionale, n. 14.
Et ideò non transmittitur, n. 15.
- 6 Alienans contra prohibitionem Testatoris, cadit
à jure suo.
- 7 Transactio per institutum bona fide facta, per
substitutum est observanda. Sine notitia con-
tentorum in testamento non valet, n. 9. De-
clara ut n. 11. Cum iudicis decreto præsumi-
tur valida, n. 10.
- 8 Alienare, & alienanti consentire paria sunt.
- 12 Alienata contra prohibitionem Testatoris sta-
tim revocantur. Amplia ut n. 25. & 26.

16 Conditio nuptiarum rejicitur à legato dotis,
quando succedit loco legitimæ.

17 Dos succedit loco legitimæ, quando jure insti-
tutionis relinquitur. Declara ut n. 20. Reser-
vata à statuto in casum nuptiarum non succe-
dit loco legitimæ, n. 18. Maxime si interim
alimenta decernit, n. 19.

21 Statutum loquens ab intestato non habet locum
ubi adest testamentum. Declara ut n. 23. Sed
contra, n. 22.

24 Fideicommissum, si sine filiis, non dicitur pu-
riscatum, quoadusque spes filiorum subest.

Alexander de Cartulis, legatis in testamento scutis mille Sebastianæ uxori, ac dote Dorotheæ filix innuptæ si nuberet perpetuum agnatum fideicommissum instituit, ad favorem Nicolai filii, ejusque descenditum, quibus sine filiis decedentibus proprias filias, Camillam videlicet, Dorotheam, ac Catharinam, ac descendentes ex eis substituit in stirpes; postmodum verò per caput separatam prædictis omnibus substitutis, ac institutis interdixit quamcumque alienationem, etiam largè sumpto vocabulo, pœna privationis adjecta ipso jure, ac de facto per alienantem incurrenda.

Ex hoc fideicommissio prius agnito, Nicolaus institutus propriam legitimam separari obtinuit, ac deinde domum pariter fideicommissio suppositam liberè propriæ matri consignavit, pro legato eidem à Testatore relicto, adhibito jurato Camillæ substitutæ consensu prævio iudicis decreto, auctoritate Curatoris ab eadem præstito. Alteram quoque domum, uti dotalem Dorotheæ sororis vendidit Ambrosino, postquam ab eadem Dorothea hæreditario jure transmissa fuerat ad matrem auctricem Nicolai.

His alienationibus peractis, cum Camilla Nicolai soror, ac eidem hæres substituta, ab utrisque domus immisionem egisset coram me, eam hodie DD. ex hac ratione potissimum denegaverunt super domo titulo transactionis, alienata in Sebastianam matrem, quod illa distracta fuit ex causa necessaria solvendi legatum Testatoris, † nec ideò comprehensa sub pœna caducitatis contra alienantem imposita, juxta notata communiter per DD. in l. filiusfam. §. Divi 2. ff. de legat. 1. & ibi Jason in 2. lect. n. 22. Rip. n. 24. & in l. peto 71, §. Prædium ff. de leg. 2. Peregr. de fideicommiss. art. 39, n. 18. Intrig. de substit. cent. 3, §. 73, n. 417, Surd. decis. 62, num. 21. Rota in Romana fideicommiss. de Alberinis 8. Aprilis 1647, in §. alteram verò caducitatem coram R. P. D. meo Orthobono, & deinde uti semel effecta alienabilis † in Ambrosinum, quamvis extraneum distrahi potuit impunè juxta text. in l. cum Pater §. quindecim, ff. de legat. 3. Fontanell. de pact. nupt. clausul. 5. gloss. 1. part. 2, n. 49, & 50, cum sub propria alienationis specie non comprehendatur, sed præcedentis executio † reputetur, ut ad-
vertit idem Fontanell. eodem num. 50. Rosental. de feud. cap. 4. concl. 21, num. 1. Surd. consil. 105, num. 12, & decis. 9, nu. 10. Rota in Romana successione 14 Junii 1630. coram bonæ memoriæ Merlino.

Neque ejus alienationis necessitas excluditur ex intentato prius per Sebastianam remedio, * auth. Præterea Cod. unde vir & uxor. in bonis viri præmortui dodrantem attribuentis uxori, & ex reportata in eam causam assignatione domus controversæ in solo usufructu; qua de causa à petitione legati in testamento excludebatur, nec

nec ideò ejusdem domus proprietatem consequi poterat.

Quia præterquam eadem Sebastianæ petitione dodrantis ac sententiæ, in ejus executionem reportatæ, renunciaverat ex ipsius authenticæ dispositione, neque à confiscatione dodrantis excluderetur propter legatum, * in quartam tamen imputandum, ut ibidem sancitur in fine, & in §. quoniam verò, vers. si tamen legato, auth. de exhiben. Reis, Rota in Romana successione quartæ 22. Maii 1609. coram Manzanedo post Pacif. decis. 174, n. 25.

Neque urget replicatio, quod legatum post obitum Sebastianæ pro rata scut. 500. ad fideicommissum reverti debuerat ex ipsa lege Testamenti; * cujus idcirco proprietatis citrà pœnæ incursum distrahi non potuit, nec libere Sebastianæ matri per transactionem assignari, ut notant DD. l. filiusfam. §. Divus, ff. de leg. 1. Fufar. de substit. q. 718, n. 1.

Cum enim facta fuisset assignatio per Nicolaum, ex titulo transactionis initæ cum matre, pro extinguendis litibus, occasione Testamenti, contra se tum civiliter, tum criminaliter excitationis * talis propterea transactio, bonâ fide peracta nec impugnari, nec retractari potest à Camilla substituta, ut notant Doctores communiter, in l. cum hæreditas, ff. ad Trebell. Peregr. de fideicommiss. art. 52, num. 88. Fufar. de substit. quest. 562, num. 2, & 708, nu. 10, & 12. Rota in Romana census 16. Februarii 1645, in §. nec dici potest cum seq. & 18. Maii sequentis anni in §. ult. coram R. P. D. meo Melio, dum ipsa maxime pro suo quocumque jure, & interesse sub sacramento, ac prævisis solemnitatibus, statutariis eidem alienationi consensit, cum talis consensus eodem pacto illam excludat, * ac distractio præjudicium intulit Nicolao, juxta text. in l. quoties ab omnibus, C. de fideicommiss. & notant ibi DD. communiter, gloss. in l. quoniam C. de hæreticis in verbo introducere, Bart. in l. si fundum per fideicommissum, ff. de leg. 1, num. 1, & 3. Castrenf. in auth. resque num. 2. Jason. n. 2, in 9, liput. C. communia de leg. Peregr. de fideicommiss. a. 40, n. 67, & 82. Fufar. de substit. q. 318, n. 117.

Neque suffragari poterit Camillæ, ad evitandam pœnam caducitatis, vel defectus proximiorum, pro validitate contractus à statuto requisitus, ac inde deductus, quod ejusdem maritus non interfuit, vel ignorantia Juris * sibi competentis, nullitatem actus inducens, ex dispositione text. in l. de his, ff. de transact.

Prima enim nullitas removetur ex assertione jurata, quod nulli transigentium consanguinei, in Urbe tunc existerent, quæ iudicis decreto fulcita, * transiit onus probandi contrarium in Camillam impugnantem transactionem, ut tradit Curtius in l. 1, nu. 22. Cod. unde vir & uxor. Tiraq. ad l. connubiles gloss. 8, nu. 51, circa med. & respondit Rota, coram Greg. decis. 406, nu. 6, & in decis. 103, num. 6, part. 3, recent. & in Romana fidei-jussione 2. Junii 1614, coram bon. mem. Pirouano, & in Senogallien. Prædii 5. Junii 1617, coram Andrea.

Alteraque nullitas excluditur ex habita relatione dispositionis testamentariæ in instrumento transactionis, ac præstito per Camillam, jurato consensu, pro suo quocumque jure, cum renunciatione omni legum auxilio, * ex quibus, dispositioni ejusdem legis satisfactum esse censetur, ac scientia juris renunciari arguitur, quæ satis est, ut saltem intellectualiter, ac per oculos mentis

Decisiones ad Tract. de Alim.

innotescat, ut latè probat Peregr. de fideicommiss. art. 52, num. 49. Fufar. de substit. q. 594, n. 16. & respondit Rota in Bononien. fideicommiss. de Vizanis 15 Junii 1643, & 15. Junii sequentis anni coram R. P. D. meo Bichio.

Super altera verò domo per Nicolaum distracta sine causa Camillæ nunc solum superstiti, † ac in eum casum substitutæ immisionem Domini decreverunt, ita ut eandem vindicare possit, non expectata morte alienantis, juxta dispositionem text. in l. filiusfam. §. cum pater, ff. de legat. 1, & l. unum ex familia §. sed si uno, ff. de legat. 2. & ex his aliisque Juribus firmat Peregr. de fideicommiss. art. 14, n. 8. Fufar. de substit. quest. 554, nu. 6. Rota decis. 22, n. 2, & 3, part. 1, divers. & 231, n. 4, part. 1. recent. & in Romana vineæ 29. Maii 1634, coram R. P. D. meo Ghislerio.

Neque pro justa alienandi causa deservit, quod domus assignata fuerat Dorotheæ filix Testatoris pro sua dote legata in Testamento, † postmodum verò mediante personâ matris in Nicolaum ejusdem hæredem transierit, à quo idcirco impunè in Ambrosinum distrahi potuit, ut notant Doctores communiter in cap. 2, post gloss. de feud. & latè persequitur Fufar. de substit. quest. 721, num. 1.

Quia dos legata fuerat Dorotheæ sub gerundio, maritandosi, nuptiarum conditionem importante, † ut probat text. l. si tu ex parte, ff. de ocq. hæred. in fine ubi Bart. n. 1. Angel. n. Bald. in consil. 267, n. 4, lib. 5. Castrenf. consil. 463, n. 2, lib. 2. Dec. consil. 433, n. 6, & alii plures relati per Menoch. de præsumpt. lib. 4, præf. 146, nu. 2, & 3, adeoque transiit † non potuit ad suos hæredes, dum pendente nuptiarum conditione, deceffit, l. sed & si plures, ff. de vulg. & pupill. l. penult. C. de impub. & aliis subst. l. quoniam in prioribus C. de inoff. testam. notat Bart. in l. Titio centum §. Titio gener. num. 2, in fine, ff. de cond. & demonstr. Caltr. num. 7. Bal. in ante dict. consil. 267, n. 3. Bald. novell. de dote 6, part. privil. 76, n. 2. Menoch. eadem præsumpt. 146, n. 46.

Et licet hæc nuptiarum conditio rejiciatur à dotis legato, quoties dos ipsa succedit loco legitimæ, † statim tunc post Testatoris obitum solvendæ juxta notata per DD. in l. ultima, §. filia ff. de leg. 2. ibique per Bart. & Caltr. num. 1. Bal. in l. quoniam novella C. de inoffic. Testam. n. 8. Salicet. num. 3. Merlin. de legit. lib. 3, quest. 8, num. 41. Rota coram Buratt. decis. 215, nu. 10, successivè verò videatur hoc casu, quo testator institutionis jure † Dorotheæ filix eadem legavit sub expressa prohibitione, ut nil aliud præterdere posset, juxta cons. Honded. 53, nu. 12, lib. 2. Menoch. 251, n. 40, lib. 3, & in tract. de præsumpt. lib. 4, præsum. 146, n. 45. Card. Mantie. de conjec. ult. volunt. lib. 11, tit. 23, n. 21, & 22. Moder. Mantie. contr. for. contr. 72, n. 25, & 29. Rota coram Seraph. decis. 959, n. 3.

Hanc tamen dotem, sub nuptiarum conditione legatam legitimæ naturam non assumere, Domini censuerunt: Quia sub eadem conditione ab Urbis statuto reservata censetur, nec tamen succedit loco legitimæ, ut respondit Rota decis. 538, nu. 1, & 6, & 540, part. 1, divers. & in Romana successione, 15. Novembris 1630, coram Eminentiss. Card. Verosp. impressa p. 1. recent. decis. 405, & in Tiburtina hæreditatis 13. Febr. 1634, coram eadem, in §. Et licet ejusdem filibus; cujus dispositioni statuti Testatorem se confirmare voluisse præsumitur, postquam alimenta Dorotheæ filix reservavit, * antequam nuberet, prout